

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 86.475 van 3 april 2000
in de zaak A. 87.968/IX-2065.**

In zake : Fabrice DELAHAYE,
die woonplaats kiest bij
advocaat Ph. VANDE CASTEELE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Vossendreef 6/8

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Landsverdediging.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Fabrice DELAHAYE op 20 november 1999 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van "de ministeriële beslissing van 1 oktober 1999 houdende weigering van de aanvraag tot vrijwillig ontslag met ingang op 1 oktober 1999";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij de vernietiging vordert van dezelfde beslissing;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 3 februari 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 14 februari 2000;

Gehoord het verslag van staatsraad
A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat
T. VERMEIRE die, loco advocaat Ph. VANDE CASTEELE,
verschijnt voor verzoeker, en van kapitein-commandant
J. MEYUS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste
auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI,
hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State,
gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als
volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 8 juni 1999 vraagt verzoeker zijn ontslag
uit het kader der beroepsofficieren op datum van
1 oktober 1999. Als motief vermeldt hij : "werk in
burgersector".

1.2. Op 1 oktober 1999 beslist de minister van
Landsverdediging met betrekking tot de aanvraag tot
ontslag van 8 juni 1999 als volgt :

"Aanvraag voor ontslag uit het kader der beroeps-
officieren

Betreft : Kapt v/h Vlw Ir BO DELAHAYE Fabrice (...)

Beslissing : GEWEIGERD

Motivering in rechte : Artikel 21 van de wet van
1 maart 1958 betreffende
het statuut der beroeps-
officieren.

Motivering in feite :

Uit de lezing van het geciteerde artikel volgt dat
het bekomen van een ontslag geen absoluut recht is,
maar onderworpen is aan een beoordeling van de

minister, die het individueel belang moet afwegen tegenover het algemeen belang.

Bij mijn beoordeling heb ik mij laten leiden door de door u gekende beheersregel vervat in de instructie SGP/AFDAN-216C van 15 maart 1989 waarin het volgende gesteld wordt : 'Behoudens uitzonderlijke gevallen is de aanvraag tot ontslag van de BO en GO niet in tegenstelling met de belangen van de dienst en zal dergelijke aanvraag dus gunstig ontvangen worden door de heer Minister van Landsverdediging op voorwaarde dat de officier gedurende een periode gelijk aan 1,5 maal zijn vormingsduur op kosten van het leger één (of meerdere) functie(s) bekleed heeft die voorzien is (zijn) in de organieke tabellen'. Bij toepassing van deze beheersregel voldoet u pas aan de rendementsvoorwaarden op 1 juli 2001.

Het dienstbelang verzet er zich tegen dat uw ontslag toegestaan wordt vooraleer u het vereiste rendement volbracht heeft. Na de specifieke vormingen die u gekregen heeft op kosten van het Ministerie van Landsverdediging, en rekening houdend met de noodzaak aan gevormd personeel met een zekere ervaring, kon en kan de krijgsmacht immers de rechtmatige verwachting koesteren dat u minstens tot na het voleindigen van de rendementsperiode in dienst blijft. De krijgsmacht heeft met deze rechtmatige verwachting rekening gehouden bij de vaststelling van het aantal militairen die in aanmerking kwamen voor het volgen van dezelfde vorming die u destijds gevolgd heeft. Uw vroegtijdig ontslag druist bijgevolg in tegen het dienstbelang.

Om deze redenen kan ik, tot mijn spijt, geen gunstig gevolg geven aan uw aanvraag tot ontslag".

Dit is de bestreden akte;

2. Over de gegrondheid van de vordering tot schorsing.

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1.1. Overwegende, wat de eerste door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten vereiste voorwaarde betreft, dat verzoeker als eerste middel de schending aanvoert van de formele motiveringsplicht en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat hij het volgende stelt :

"Overwegende dat de motivering van de weigeringsbeslissing niet afdoende is;

dat 'de motivering in feite' aanvangt als volgt : 'Uit de lezing van het geciteerde artikel volgt dat het bekomen van een ontslag geen absoluut recht is, maar onderworpen is aan de beoordeling van de minister, die het individueel belang moet afwegen tegenover het algemeen belang'; dat in de weigeringsbeslissing nochtans alleen argumenten worden aangehaald van algemeen belang;

dat met geen woord gerept wordt over de individuele belangen van de verzoeker voor wie de weigering nochtans een zware inbreuk betekent op zijn individuele vrijheid en op het recht tot het uitoefenen van een andere arbeid of van een andere activiteit (art. 12 en 23 GW); dat evenmin enige aandacht wordt besteed aan het feit dat verzoeker reeds in TAPA verkeerde, met welke beslissing de verwerende partij - in toepassing van de nota JSP-A 22672 van 11 mei 1995 - de rechtmatige verwachting gecreëerd had dat het aansluitend ontslag zou ingewilligd worden; dat evenmin de concrete hypothetische dienstplichtigheden worden aangestipt, hoewel verzoeker in zijn verweerschrift zelfs gewezen had op het overtal aan officieren op de TO van 4KDR;

dat de loutere woorden 'tot mijn spijt' geenszins kunnen aangenomen worden als de uitdrukking van een aandacht voor de individuele belangen, laat staan dat het individueel belang werd afgewogen tegen het algemeen belang; dat de weigeringsbeslissing dus steunt op een niet afdoende motivering";

2.1.2. Overwegende dat in het eerste middel verzoeker aanvoert dat de motivering van de bestreden weigeringsbeslissing van 1 oktober 1999 niet afdoende is; dat artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen bepaalt dat de opgelegde motivering in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die

aan de beslissing ten grondslag liggen en dat deze motivering "afdoende" moet zijn; dat de motivering "afdoende" moet zijn betekent dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen; dat de motivering met andere woorden draagkrachtig moet zijn; dat de motivering de beslissing moet verantwoorden onder meer inhoudt dat de motivering duidelijk, niet tegenstrijdig, juist, pertinent, concreet, precies en volledig is; dat een beknopte, maar duidelijke weergave van de motieven zelf volstaat; dat lange uitweidingen niet noodzakelijk vereist zijn; dat de gegevens waarop de beslissing steunt, moeten worden vermeld, maar niet gedetailleerd; dat de uitdrukkelijke motivering dus niet in de plaats komt van het dossier, maar wel moet berusten op de gegevens van het dossier die ten grondslag liggen aan de genomen beslissing; dat de verplichting tot formele motivering van bestuurshandelingen, opgelegd door de wet van 29 juli 1991, niet gelijk te stellen is met de verplichting tot motivering van jurisdictionele beslissingen die door de Grondwet is voorgeschreven; dat een bestuur niet verplicht is alle door de partijen aangevoerde feitelijke en juridische argumenten te beantwoorden, terwijl een rechter dit wel moet doen; dat het bestuur bijgevolg - behoudens andersluidende bepaling - niet elk bezwaar moet weerleggen; dat het volstaat dat de determinerende motieven voor het besluit worden aangeduid, met andere woorden dat de motivering op zichzelf afdoende is; dat men kan stellen dat het in beginsel volstaat wanneer de beslissing op zich afdoende gemotiveerd is; dat het bestuur niet in extenso hoeft te antwoorden op alle door de bestuurde ingeroepen argumenten; dat wel impliciet of expliciet moet blijken dat de argumentatie van de betrokkene in de besluitvorming werd betrokken en hieruit minstens impliciet moet kunnen worden afgeleid waarom de argumenten in het algemeen niet werden aanvaard; dat de verplichting tot formele motivering niet lijkt in te houden dat de

minister verplicht is in de motivering van zijn bestreden weigeringsbeslissing elk element weer te geven dat zijn beslissing zou beïnvloed hebben of zou kunnen hebben beïnvloed; dat in de motivering van de bestreden weigeringsbeslissing van 1 oktober 1999 de minister van Landsverdediging heeft gesteld dat hij "het individueel belang moet afwegen tegenover het algemeen belang; dat de minister oordeelt op grond van de expliciet uiteengezette redenen, die betrekking hebben op de goede werking van de Krijgsmacht en derhalve op het algemeen belang, dat hij "geen gunstig gevolg (kan) geven aan (verzoekers) aanvraag tot ontslag"; dat hieruit noodzakelijk dient te worden afgeleid dat de minister van oordeel is dat de door verzoeker aangevoerde gegevens, die betrekking hebben op zijn "individueel belang", als niet beslissend worden beschouwd; dat uit de motivering derhalve kan worden afgeleid dat de minister de argumenten van verzoeker in de besluitvorming heeft betrokken, doch dat deze argumenten naar zijn oordeel niet opwegen tegen het algemeen belang; dat de minister van Landsverdediging in de motivering van de bestreden weigeringsbeslissing de determinerende motieven voor zijn beslissing heeft aangeduid; dat die motivering op zichzelf afdoende lijkt te zijn; dat het eerste middel niet ernstig is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel; dat hij het volgende stelt :

"Overwegende dat de laatste tijd verschillende 'jonge' officieren, na herhaald verlengd verlof zonder wedde, ontslag bekomen hebben. Dit was o.m. het geval voor Med S. PAKALIN, Med G. VAN GEERTRUIDE, Ir S. BAUWERAERTS, Ir H. EELEN, Lic. M. KIEBOOMS, Lic. BEERTS VI HOOGSTEYNS, dit doorgaans in afwachting van een retroactieve afkoopsom; dat ook andere promotiegenoten-ingenieurs hun vrijheid konden herwinnen; BAUWERAERTS, DELAHAYE (TAPA), CLAERHOUT (TAPA), BONAMEAU (TAPA), DE TROCH, B. (TAGR), BROERS

(TAGR), PAEREWYCK (TAGR), LUYCKX (ontslag) en CLAEYS (ontslag).

dat tenslotte zelfs kandidaten meteen bij het einde van hun vorming ontslag hebben verkregen, waaronder medici (zie Hervé JEUNIAUX 064/33.51.93, dokter, ontslag als KB0 op 1 juli 1997 na einde studies op 30 juni 1997);

dat Uw Raad reeds herhaald aanvaard heeft dat personen die zich in dezelfde situatie bevinden op gelijke wijze moeten behandeld worden tenzij er een objectief en redelijk verantwoord criterium van onderscheid is; dat door de aangevochten weigeringsbeslissing het gelijkheidsbeginsel geschonden werd;

dat deze schending de openbare orde raakt omdat het recht waarvan het gelijk genot in het gedrang is een fundamenteel recht is, beschermd door uitdrukkelijke bepalingen van de Grondwet (art. 12 en 23) en van verschillende internationale verdragen (o.a. art. 4 EVRM en art. 8 BUDO);";

2.2.2. Overwegende dat verzoeker laat gelden dat hij wordt gediscrimineerd ten aanzien van andere militairen aangezien hij wordt onderworpen aan een ander regime; dat hij aanvoert dat "verschillende 'jonge' officieren; na herhaald verlengd verlof zonder wedde, ontslag bekomen hebben"; dat hij in dit verband verwijst naar de geneesheren S. PAKALIN en G. VAN GEERTRUIDE, de ingenieurs S. BAUWERAERTS en H. EELEN, de licentiaten M. KIEBOOMS en BEERTS, en vlieger HOOGSTEYNS; dat verder verzoeker zich vergelijkt met andere promotiegenoten-ingenieurs die "hun vrijheid konden herwinnen" : BAUWERAERTS, DELAHAYE, CLAERHOUT, BONAMEAU, DE TROCH, BROERS, PAEREWYCK, LUYCKX en CLAEYS; dat tenslotte verzoeker stelt dat "kandidaten" meteen bij het einde van hun vorming ontslag hebben verkregen; dat uit de nota met opmerkingen van de verwerende partij en uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker geen herhaald verlengd verlof zonder wedde bekwam en geen "kandidaat" is; dat verzoeker en de door hem genoemde officieren zich, op het eerste gezicht, niet in vergelijkbare situaties bevinden; dat wanneer verzoeker zich vergelijkt met andere militairen die in het verleden wel een ontslag of een tijdelijke ambtsontheffing kregen, in

casu mag worden vastgesteld dat uit de omstandige motivering van de bestreden weigeringsbeslissing van 1 oktober 1999 blijkt dat de minister van Landverdediging voldoende redenen kon hebben om het ontslag aan verzoeker niet toe te staan; dat er immers op het eerste gezicht niet kan vanuit gegaan worden dat het toestaan van een ontslag of een tijdelijke ambtsontheffing aan bepaalde militairen zonder meer een recht op ontslag of tijdelijke ambtsontheffing toekent aan alle andere militairen (of aan verzoeker in het bijzonder); dat het vertrek van bepaalde militairen door ontslag of tijdelijke ambtsontheffing immers tot gevolg kan hebben dat een precaire encadreringssituatie ontstaat die een invloed heeft op de goede werking en operationaliteit van de eenheden, in casu van de Luchtmacht; dat het toestaan van ambtsontheffingen op een ogenblik dat het dienstbelang zich hier niet tegen verzet niet inhoudt dat nadien een ambtsontheffing moet worden toegestaan wanneer het dienstbelang zich daar dan wel tegen verzet; dat er anders over oordelen wellicht zou betekenen dat wanneer op een bepaald ogenblik een ambtsontheffing werd toegestaan, er geen enkele beoordelingsruimte meer rest voor de minister, maar dat hij op basis van het gelijkheidsbeginsel zonder meer een ambtsontheffing dient toe te staan aan iedere militair die erom vraagt; dat dit laatste dan zou klemmen met de bepaling vermeld in de motivering in rechte van de bestreden weigeringsbeslissing; dat op het eerste gezicht de enige relevante vraag lijkt te zijn of er met betrekking tot de aanvraag van verzoeker tot ambtsontheffing een wettige beslissing werd genomen; dat, rekening houdend met de beoordelingsvrijheid van de minister en de omstandige motivering in feite, de bestreden weigeringsbeslissing niet kennelijk onredelijk lijkt te zijn; dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat hij ten aanzien van andere militairen is gediscrimineerd of ongelijk behandeld; dat het tweede middel niet ernstig is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker als derde middel aanvoert, eerste onderdeel, de schending van het artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserve-officieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, tweede onderdeel, de schending van de artikelen 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet; dat hij het volgende stelt :

"1. Overwegende dat de bestreden akte berust op de toepassing van het art. 21 van de statutaire wet van 1 maart 1958;

2.a Overwegende dat de art. 10, 11 en 23 van de Grondwet aan alle Belgen de onbelemmerde toegang tot alle beroepen en ambten; dat luidens het art. 182 van de Grondwet enkel de federale wetgever het statuut der militairen bepaalt;

dat beperkingen aan de individuele vrijheid en aan de vrije arbeidskeuze (art. 12 en 23, GW) ook aan de wetgever voorbehouden zijn; dat zulke beperkingen bovendien uitdrukkelijk moeten voorzien worden en restrictief geïnterpreteerd moeten worden, zodat elke ruime discretionnaire bevoegdheid dient geweerd te worden;

2.b Overwegende dat het Arbitragehof ook geoordeeld heeft in het arrest n° 34/96 dat een wetgeving, die zelfs geen criteria (waaronder bv. de minimumvereiste periode) vastlegde volkomen strijdig was met de art. 10, 11 juncto 23 van de Grondwet;

3. Overwegende dat de wetgever pas bij een (inmiddels deels vernietigde) wet van 20 mei 1994 het begrip 'dienstbelang' gedefinieerd heeft; dat het art. 13 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel het (heden nog) toepasselijke art. 21 van de wet van 1 maart 1958 vervangt teneinde ondermeer wettelijke ontslagvoorwaarden te kunnen invoeren;

dat deze wetswijziging ingegeven was door de vaststelling dat de «oude» - heden nog toepasselijke - «soepele» wetgeving kennelijk ongrondwettelijk was;

4. Overwegende bijgevolg dat door zijn beslissing in casu te steunen op bepalingen houdende ontslagvoorwaarden, welke wetbepalingen rechtstreeks een (te) ruime macht aan de Minister van Landsverdediging toekennen, verweerster meteen de (ambtshalve te stellen) vraag doet rijzen of de bestreden beslissing een schending inhoudt zowel van het heden nog van kracht zijnde «oude» art. 21 van de wet van 1 maart 1958 houdende statuut der beroepsofficieren - conform

met de Grondwet geïnterpreteerd - als van de art. 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet;

1ste lid

5.a Overwegende dat het determinerend motief van de weigeringsbeslissing ontleend is aan de alomvattende discretionnaire (weigerings-)bevoegdheid, waarover de Minister meent te kunnen beschikken om zo maar zelf te bepalen of een aanvraag tot ambtsontheffing - tijdelijk of definitief - wordt ingewilligd en zelfs zomaar na een verlof zonder wedde de hieropvolgende aanvraag tot ontslag te weigeren;

5.b Overwegende dat het huidig toepasselijke art. 21 van de wet van 1 maart 1958 beperkend dient geïnterpreteerd te worden - d.w.z. in conformiteit met de Grondwet, i.h.b. met de art. 12, 23, 182-; dat enkel die lezing geoorloofd is;

dat het daarin vermeld uitzonderlijk ministeriële weigeringsprerogatief 'in het belang van de dienst' derhalve niet kan aangewend worden om het ontslag te weigeren van een militair, die een tijdelijke ambtsontheffing bekomen heeft en bij een andere werkgever wilt verder dienen; dat dit anders een grove en buitensporige inbreuk zou zijn op de individuele vrijheid en op het recht tot een andere arbeid (art. 12 + 23, GW);

5.c Overwegende dat de Minister verder alleszins oog moet hebben voor het individueel belang van verzoeker, hetgeen hij in casu niet doet; dat zijn loutere woorden «tot mijn spijt» geenszins kunnen aangenomen worden als zijnde de aanneembare uitdrukking van een behoorlijke afweging der individuele belangen;

6. Overwegende dat de bestreden akte het art. 21 van de wet van 1 maart 1958 (aldus grondwetsconform geïnterpreteerd) kennelijk schendt;

2de lid

7.a Overwegende dat, indien dito art. 21 dermate extensief geïnterpreteerd zou worden dat de wetgever van 1 maart 1958 toch aan de Minister een weigeringsbevoegdheid van elk ontslag - ook van 'oude militairen' - zou hebben toegekend, ambtshalve een miskennis van de art. 10, 11, 12 en 182 van de Grondwet moet opgeworpen worden; dat ook het art. 23 van de Grondwet geschonden is, nu er in casu ook sprake is van vrijheid van beroepskeuze en arbeid;

dat verder luidens het art. 1780 van het Burg. Wetboek : 'men kan zijn diensten slechts voor een tijd of voor een bepaalde onderneming verbinden'; dat dit verbod tot dwangarbeid in België ook verankerd is in de art. 12 en 23 GW en uiteraard ook voor ambtenaren geldt (F. DORSSEMONT, «Art. 23GW ...», R.W., 1994-95, pp. 869 e.a., noten 33 + 73; R.v.St., n° 67.283, Adm. Publ., 1997, 122); «ne pas admettre la démission volontaire serait contraire à l'art. 4 C.E.D.H.». (J. SAROT et S. GEHLEN, ibidem);

7.b Overwegende dat het door de wetgever van 1 maart 1958 aangehaald criterium "belang van de dienst" dermate onnauwkeurig is dat zij aan de Minister van Landsverdediging zelf een te ruime beoordelingsvrijheid verleent; dat zulke uitoefening van een - in de ogen van de E.V.R.M. en de Grondwet - uitzonderlijke weigeringsbevoegdheid onverenigbaar is met het art. 182 GW en ook met de art. 12 en 23 GW; dat in deze bepalingen de normatieve bevoegdheid m.b.t. het statuut der militairen immers voorbehouden wordt aan de wetgever, zodat het aan de verweerster niet kan toekomen om zelf bij ontstentenis aan duidelijke wettelijke criteria op te treden;

7.c Overwegende dat aldus met deze extensieve interpretatie de toepassing van het art. 21 van de wet van 1 maart 1958 leidt tot de vaststelling dat de art. 12, 23 en 182 van de Grondwet geschonden worden en dat op zulke onverantwoorde wijze wezenlijke grondwettelijke waarborgen ontnomen wordt aan verzoeker; dat deze interpretatie niet kan verantwoord worden;

7.d Overwegende dat de schending van het verbod van dwangarbeid des te meer evident is dat verzoeker thans belet wordt - bovendien onder dwang van straffen tuchtsancties - om een andere werkgever te dienen;

7.e Overwegende dat hieromtrent een prejudiciële vraag dient gesteld te worden aan het Arbitragehof als volgt :

«Schenden het art. 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren niet de art. 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en in samenhang beschouwd met de art. 12, 23 en 182 van de Grondwet ?»";

2.3.2. Overwegende dat artikel 182 van de Grondwet luidt als volgt :

"De wet bepaalt op welke wijze het leger wordt aangeworven. Zij regelt eveneens de bevordering, de rechten en de verplichtingen van de militairen.";

dat artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, thans nog luidt als volgt :

"Het ontslag moet schriftelijk worden ingediend; het heeft eerst uitwerking wanneer de Koning het

heeft aangenomen. De Minister van Landsverdediging kan het ontslag weigeren indien hij oordeelt dat het strijdig is met het dienstbelang.";

dat de minister van Landsverdediging, op grond van artikel 21 van de wet van 1 maart 1958, bij het beoordelen van een ontslagaanvraag over een discretionaire bevoegdheid beschikt; dat de minister bij het beoordelen van het dienstbelang gebruik maakt van een discretionaire bevoegdheid niet inhoudt dat genoemde wetsbepaling aan de minister terzake een reglementaire bevoegdheid heeft verleend; dat de Raad van State bevoegd is om te oordelen of de minister de discretionaire bevoegdheid die hem is verleend bij artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 op een wettige wijze heeft uitgeoefend; dat de Raad van State eventueel zal kunnen vaststellen dat het oordeel van de minister om een aangevraagd ontslag als strijdig met het belang van de dienst aan te merken, kennelijk onredelijk is; dat het Arbitragehof in het arrest nr. 81/95 van 14 december 1995 heeft geoordeeld dat de vrijheid van de persoon, gewaarborgd bij artikel 12 van de Grondwet, en meer in het bijzonder de vrijheid van arbeid, die wordt gewaarborgd door onder meer artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, verbieden dat een arbeid, onder dreiging met welke straf dan ook, van een persoon die zich daarvoor niet geheel uit eigen wil heeft aangeboden, zou worden geëist, zonder dat die arbeid kan worden verantwoord door beweegredenen van algemeen belang; dat het hof verder oordeelt dat "aangezien de opdrachten die aan het leger worden toevertrouwd bijdragen tot de verwezenlijking van doelstellingen van algemeen belang, aan diegenen die voor de militaire loopbaan hebben gekozen bepaalde verplichtingen (kunnen) worden opgelegd" (overweging B.7.3.3.); dat wanneer de minister van Landsverdediging gebruik maakt van de bevoegdheid die de wetgever hem heeft verleend in artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 hij het dienstbelang van de krijgsmacht en derhalve ook het "algemeen belang" beoordeelt; dat zelfs indien

artikel 21 beperkend dient geïnterpreteerd te worden, zoals verzoeker stelt, dan nog dit niet belet dat de minister van Landsverdediging (minstens) over een beperkte beoordelingsbevoegdheid beschikt en een belangenafweging kan maken; dat de minister van Landsverdediging in de motivering van de bestreden beslissing dan ook kan oordelen dat "het dienstbelang zich er tegen verzet dat (aan verzoeker) ontslag toegestaan wordt vooraleer (verzoeker) het vereiste rendement volbracht heeft", dat "na de specifieke vormingen die (verzoeker) gekregen heeft op kosten van het Ministerie van Landsverdediging, en rekening houdend met de noodzaak aan gevormd personeel met een zekere ervaring, de krijgsmacht immers de rechtmatige verwachting kon en kan koesteren dat (verzoeker) minstens tot na het vol-eindigen van de rendementsperiode in dienst blijft", dat "de krijgsmacht met deze rechtmatige verwachting rekening heeft gehouden bij de vaststelling van het aantal militairen die in aanmerking kwamen voor het volgen van dezelfde vorming die (verzoeker) destijds gevolgd heeft", dat "het vroegtijdig ontslag (van verzoeker) bijgevolg indruist tegen het dienstbelang"; dat een dergelijk oordeel, op het eerste gezicht, niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat hiermede immers niet blijkt dat de minister "een grove en buitensporige inbreuk" op de individuele vrijheid en op de vrijheid van arbeid, gewaarborgd door de artikelen 12 en 23 van de Grondwet, zou hebben gepleegd; dat op het eerste gezicht verzoeker niet aantoonst dat artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 door de bestreden weigeringsbeslissing van 1 oktober 1999 werd geschonden; dat verzoeker evenmin aantoonst dat met een, op het eerste gezicht, wettige toepassing van artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 de artikelen 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet werden geschonden; dat in het tweede onderdeel van het derde middel verzoeker vraagt om de volgende prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen :

"Schenden het artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en in samenhang beschouwd met de artikelen 12, 23 en 182 van de Grondwet ?";

dat, wat betreft de door verzoeker opgeworpen prejudiciële vraag aan het Arbitragehof dient te worden vastgesteld dat de Raad van State herhaaldelijk heeft geoordeeld dat de snelheid waarmee een vordering tot schorsing moet worden afgewikkeld, zich verzet tegen het stellen van een prejudiciële vraag; dat het derde middel niet ernstig is;

2.4.1. Overwegende dat verzoeker als vierde middel de schending aanvoert van de regel *patere legem quam ipse fecisti* en van het rechtszekerheidsbeginsel en van het vertrouwensbeginsel, evenals schending van het gelijkheidsbeginsel; dat hij het volgende stelt :

"15.a De beginselen van behoorlijk bestuur impliceren ook dat de overheid in haar beleid het door haar opgewekt vertrouwen moet (blijven) honoreren; in dat verband is het rechtszekerheidsbeginsel, waarvan het vertrouwensbeginsel de zgn. materiële component is, een grondwettelijke regel.

15.b Overwegende dat er ontegensprekelijk administratieve «rendementsnormen» bestaan die vastgelegd zijn door de Minister in een nota Kabinet Minister 09552 van 27 september 1988 en door de Generale Staf in de nota JSP-A 79824 van 2 oktober 1992 en in de nota JSP-A 22672 van 11 mei 1995; dat conform deze laatste nota verzoeker een loopbaanonderbreking bekomen heeft in 1998 en gerechtigd was om definitief te vertrekken; dat immers ze stelt :
'Onderwerp Ontslag-Tapa : rendementsvoorwaarden/
ref. : JSP-s/A nr. 3959 van 12 april 1995

In afwachting van de inwerkingtreding van het K.B. betreffende de vaststelling van de redementsperiode en het terugvorderen door de Staat van een deel van de door de Staat gedragen kosten voor de vorming van bepaalde militairen die hun ontslag bekomen (...) zal JSP-A de hierna vermelde beoordelingsnormen - als overgangsmaatregel - handhaven. Beoordelingsnormen :
(...)'

dat deze interne normen moeten eerbiedigd worden door verwerende partij zelf conform het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel (+ de regel patere legem ..., die ontleend is aan het gelijkheidsbeginsel);

dat na het vervullen van de (door verweerster bij wijze van «overgangsmaatregel») opgelegde aanwezigheidsperiode de militair alleszins terug zijn (individuele) vrijheid herwint, hetzij via een TALO(-T), hetzij via een vrijwillig ontslag;

dat er in casu geen afdoende redenen zijn om de aan verzoeker - die reeds 10 jaren dienst telt - opgelegde huidige vrijheidsberoving en dwangarbeid te verantwoorden; dat de bestreden beslissing dus een kennelijke schending inhoudt van de regel «patere legem quam ipse fecisti» en van het rechtzekerheidsbeginsel;

15.c Overwegende dat verzoekers argument van de - i.c. quasi reeds vervulde - rendementsnorm «en van de verworven non-activiteiten om hierbij zijn recht tot TALO(-T) en tot definitief ontslag te ondersteunen, wel degelijk pertinent is, vermits verwerende partij hieromtrent precies duidelijke normen en richtlijnen heeft uitgevaardigd (ongeacht of ze terzake bevoegd was of niet);

dat het gelijkheidsbeginsel stelt dat ongelijke gevallen ongelijk moeten behandeld worden; dat met andere woorden - in casu - iemand die «oud» genoeg is, zich dus bevindt in een wezenlijke andere situatie dan een «jonge» militair (d.w.z. juist na zijn vormingsperiode) en dat hij dus precies ook anders behandeld moet worden dan al deze «jonge» militairen».";

2.4.2. Overwegende dat verzoeker met betrekking tot het vierde middel naar administratieve "rendementsnormen" verwijst die zouden zijn vastgelegd in, enerzijds, een nota van de minister van 27 september 1988, en anderzijds, nota's van de Generale Staf van 2 oktober 1992 en 11 mei 1995, waaruit zou blijken dat men op aanvraag ontslag of tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking (tijdelijk stelsel) bekomt "na het vervullen van de opgelegde aanwezigheidsperiode"; dat de verwerende partij er op het eerste gezicht terecht op wijst dat er geen enkele "interne norm" of beheersregel is die stelt dat verzoeker een "recht op ontslag" (of tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking (tijdelijk regime)) heeft op een bepaald ogenblik,

bijvoorbeeld na een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden of na het volbrengen van de rendementsperiode; dat, met betrekking tot de schending van het gelijkheidsbeginsel, verwezen kan worden naar de bespreking van het tweede middel; dat het vierde middel niet ernstig is;

2.5. Overwegende dat uit het voorgaande gebleken is dat geen ernstige middelen werden aangevoerd; dat derhalve niet voldaan is aan de tweede van de cumulatieve voorwaarden vereist door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten zodat de vordering tot schorsing dient te worden verworpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op drie april 2000, door :

de H. A. BEIRLAEN, kamervoorzitter,
Mevr. V. WAUTERS, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

A. BEIRLAEN.